

УДК 657.22

О.І. ЛИННИК, канд.екон.наук, доц., НТУ «ХПІ»;
О.М. БОНДАРЕНКО, асистентНТУ «ХПІ»

ТРУДНОЩІ ТА ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ В УКРАЇНІ

В статті розглянуто основні проблеми та переваги впровадження МСФЗ в Україні. В подальшому планується дослідити економічні вигоди та витрати, які отримає Україна після впровадження МСФЗ, за допомогою аналізу даних щодо залучення іноземного капіталу, динаміки рівня економічних показників підприємств як на галузевому рівні, так і на рівні національному.

Ключові слова: фінансова звітність, міжнародні стандарти фінансової звітності, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, трансформація, користувачі.

Вступ. Сьогодні завдяки спільним зусиллям розвинутих країн світу поступово створюється уніфікована система бухгалтерського обліку. У сучасних умовах перехід на ведення бухгалтерського обліку за МСФЗ – невід’ємна складова функціонування багатьох підприємств в інтеграційних процесах економіки України.

Наша держава була однією з перших на території колишнього СРСР, хто відкрито заявив про обрання курсу міжнародного досвіду до побудови національної системи бухгалтерського обліку. На законодавчому рівні це вдалось втілити у Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 12.05.2011 року. З того часу з’являється велика кількість публікацій, що стосуються процесів трансформації бухгалтерського обліку та першого застосування МСФЗ. Ще одним кроком до вирішення обраного курсу стало відкриття сайту, який присвячений МСФЗ, Міністерством фінансів України. Проте ця тема є дуже актуальною і у науковій літературі залишаються суперечки відносно переваг і недоліків ведення обліку за Міжнародними стандартами.

Аналіз основних досягнень і літератури. Багато вітчизняних та закордонних науковців приділяють увагу проблемам обліку за МСФЗ. Питання застосування міжнародних стандартів і покладення в їх основу національних стандартів є досить супереч як у наукових колах, так і серед практиків. Питанням трансформації обліку у

зв'язку з переходом на МСФЗ окремі свої праці присвятили такі науковці – Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, В.Г. Васильєва, Т.Є. Єзерська, Т.Ю. Дружиловська та інші.

Мега досліджень.Висвітлення важливих та актуальних питань щодо застосування положень МСФЗ на практиці.

Матеріали досліджень.З 1 січня 2012 року набрали чинності норми Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 12.05.2011 року № 3332-VI[1] щодо складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності публічними акціонерними товариствами, банками, страховиками, а також підприємствами які проводять господарську діяльність за видами, визначеними Кабінетом Міністрів України.

Міжнародні стандарти – це документи, які містять загальноприйнятий підхід до складання фінансової звітності. Але найважливіше – вони мають рекомендаційний характер, що відповідає вимогам розвитку ринкової економіки на сучасному етапі.Існує декілька шляхів уніфікації та стандартизації національних облікових систем, основними з яких є:

застосування МСФЗ як національних стандартів без змін;

розробка національних стандартів бухгалтерського обліку на основі принципів МСФЗ;

розробка національних стандартів бухгалтерського обліку автономно від МСФЗ.

Україна обрала шлях розробки П(С)БО, фундаментом яких є основні принципи МСФЗ. Незважаючи на те, що П(С)БО та МСФЗ мають однакову концептуальну основу, між ними є певні невідповідності, які виникають під впливом економічних, політичних, правових чинників певної країни.

Міжнародна федерація бухгалтерів визначила основні труднощі, з якими зустрічаються країни при впровадженні МСФЗ (рис.).

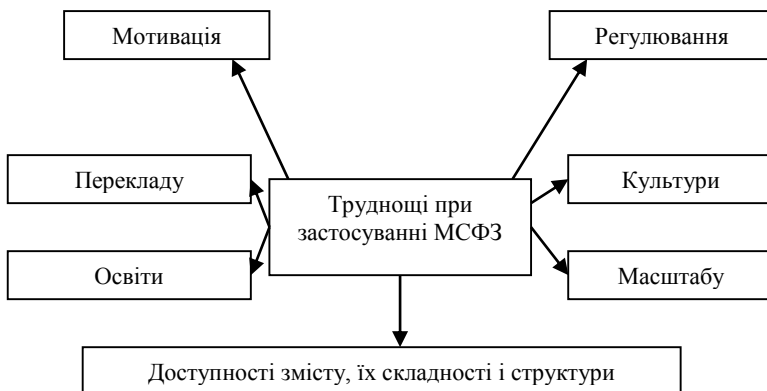

Рис. - Труднощі при застосуванні МСФЗ

Окрім труднощів, зазначених на рисунку 1, в Україні існують інші негативні сторони, які чинять перешкоди при переході на МСФЗ.

Бухгалтерський облік в Україні функціонує в умовах державного регулювання, наслідком чого може стати обмеження легалізації міжнародних стандартів. Різні цілі та принципи бухгалтерського та податкового законодавства відіграють негативне бажання щодо переходу на МСФЗ. Існування уніфікованих форм фінансової звітності не дозволяє певному підприємству виділяти чи об'єднувати певні статті, виходячи з їх суттєвості.

Не дивлячись на негативні сторони, із якими можна зустрітись при переході на МСФЗ, існує багато позитивних сторін (таблиця).

Таблиця – Переваги застосування МСФЗ

Користувачі	Переваги застосування МСФЗ
Компанії	Підвищення якості інформації для прийняття рішень менеджерами; полегшення доступу до капіталу.
Інвестори	Підвищення якості інформації для прийняття рішень; зміцнення довіри до поданої інформації; краще розуміння ризиків і прибутковості.
Державні діячі	Зміцнення українського ринку капіталу й підвищення його привабливості.
Національні органи регулювання	Підвищення стандартів розкриття фінансової інформації; більш широкі можливості щодо залучення і моніторингу іноземних компаній
Інші зацікавлені особи	Підвищення довіри і поліпшення економічних перспектив для бухгалтерської і аудиторської професії

Згідно з міжнародною практикою, звітність, сформована відповідно до МСФЗ, відрізняється високою інформативністю для користувачів. У результаті багато підприємств отримують можливість виходу на міжнародні ринки, залучення додаткових інвестицій [2]. Слід також зазначити, що впровадження МСФЗ дозволить удосконалити організаційну структуру підприємства та організацію обліку в цілому.

До основних переваг міжнародних стандартів відносять [3]:

чітко визначають майновий стан власників підприємства;

облік здійснюється не тільки заради фіксації господарських операцій, він дозволяє контролювати виконання підприємством своїх зобов'язань, наявність і рух майна;

дозволяють здійснювати ефективний фінансовий аналіз підприємства щодо його ліквідності і платоспроможності;

дають можливість реального прогнозу щодо майбутньої діяльності підприємства;

фінансова звітність, підготовлена за МСФЗ, доступна не тільки для фахівців, а й

для широкого кола користувачів.

За свідченням фахівців формування фінансової звітності відповідно до вимог за МСФЗ здійснюється шляхом трансформації фінансової звітності [4].

Т.Ю. Дружилівська визначає трансформацію як перерахунок і перегрупування інформації, яка формується за правилами національного бухгалтерського обліку в інформацію, яка відповідає правилам міжнародних стандартів фінансової звітності [5].

В результаті таких перетворень в бухгалтерській галузі, Міністерство фінансів України зробило ще один крок на зближення П(С)БО та МСФЗ змінивши перші 5 П(С)БО на НП(С)БО, які суттєво розкривають інформацію про фінансову звітність, яка має складатися на основі МСФЗ. Це ще раз підтверджує актуальність та цілеспрямованість дотримання поставленого курсу на ведення бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами.

Результати досліджень.Сьогодні процес впровадження МСФЗ як бази для ведення бухгалтерського обліку супроводжується певними труднощами фінансового, організаційного та кадрового характеру. Проте переваги, які може отримати компанія внаслідок ведення обліку за МСФЗ, є незаперечними для більшості користувачів фінансової звітності, тому що така звітність повинна відповідати міжнародним вимогам і має забезпечувати повноту та достовірність інформації про діяльність підприємства, надаючи можливість оцінити та проаналізувати його привабливість для інвесторів і кредиторів як вітчизняних, так і зарубіжних.

В подальшому планується дослідити економічні вигоди та витрати, які отримає Україна після впровадження МСФЗ, за допомогою аналізу даних щодо залучення іноземного капіталу, динаміки рівня економічних показників підприємств як на галузевому рівні, так і на рівні національному. Такий підхід дасть правильну оцінку розуміння впровадження МСФЗ не тільки з позиції розуміння норм даних стандартів, а й з точки зору розуміння бухгалтерської інформації внутрішніми і зовнішніми користувачами звітності.

Список літератури:1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 12.05.21011 № 3332-VI 2. *Голов С.Ф.* Концепція подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні// Фінанси, облік і аудит.- К.: 2009 3. *Вахрушина М.А.* Международные стандарты финансовой отчетности: учебное пособие для студентов. М.: Омега – Л: 20094. *Соловьева О.В* Как трансформировать финансовую отчетность?// Бух. Облік.- 2009 - №2 5.*Дружилівська Т.Ю.* Корегування основних засобів при трансформації фінансової звітності// Бух облік. – 2007- № 10

Bibliography (transliterated): 1. *Zakon Ukrainy «Pro bukhalters'kyi oblik i finansovu zvitnist' v Ukraini»* vid 12.05.21011 # 3332-VI 2. *Holov S.F.* *Kontseptsiya podal'shoho rozvytku bukhalters'koho obliku v Ukraini*// *Finansy, oblik i audyt.*- K.: 2009 3. *Vakhrushyna M.A.* *Mezhdunarodnye standarty finansovoy otchetnosti: uchebnoe posobyie dlya studentov.* M.: Omega – L: 20094. *Solov'eva O.V* *Kak transformirovat' finansovuyu otchetnost'?*// *Bukh. Oblik.*- 2009 - #2 5.*Druzhyliv's'ka T.Yu.* *Korehuvannya osnovnykh zasobiv pry transformatsiyi finansovoyi zvitnosti*// *Bukh olik.* – 2007- # 10

Надійшла до редколегії 12.03.2014